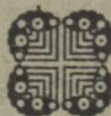

ПЛАСТОВА БИБЛІОТЕКА.
ПІД РЕДАКЦІЄЮ Л. БАЧИНЬСЬКОГО.

— Ч. 2. —

Спиридон Черкасенко.

ЧУДО
СВ. МИКОЛАЯ.
ИНТЕРМЕДИЯ.

ПРИСТАСОВАНО ДЛЯ
ШКОЛЬНЫХ ВЫСТАВ.

УЖГОРОД, 1925.

НАКЛАДОМ ЖУПНОЇ ПЛАСТОВОЇ УПР. ПОДК. РУСИ.

Печатано в КНИГОПЕЧАТНІ Г. МИРАВЧИКА.

ПЛАСТОВА БИБЛІОТЕКА.
ПІД РЕДАКЦІЄЮ Л. БАЧИНСЬКОГО.

— Ч. 2. —

63934

Спиридон Черкасенко.

ЧУДО СВ. МИКОЛАЯ.

Пластівська інтермедія.

УЖГОРОД, 1925.

НАКЛАДОМ ЖУПНОЇ ПЛАСТОВОЇ УПР. ПОДК. РУСИ.
Печатано в КНИГОПЕЧАТНІЇ Г. МИРАВЧИКА Раковція ул. 7.

№ 2004/2.

16518

SLOVANSKÁ KNIHOVNA

3186244915

ЛИЦЕДІЪ :

Газда	Св. Миколай
Газдыня	Св. Юрій
Петрусь	Чвирка, дѣдько
Галя	Янголы
Корчмар	Пластуны — Хор

Дѣється у вечер Св. Миколая.

Сю интермедію выставили вперше пластуны в Ужгородѣ в день св. Миколая 19. децембра 1925. р.

* Коли сю песку выставляти-муть ученики, то всюды слово пластуны замѣнити словом — школярѣ.

Любым пластунам и пластункам В. Бычкова присвячуе сердечно прихильный

Автор.

Селяньска хата в горах. Просто — выхóднѣ дверѣ; праворуч — пѣч; ближче до авансены — окно, пóд стѣною — лава; лѣворуч — мисник; ближче — стóл и коло нього ослóн.

Зима. Вечер. В хатѣ якусь хвилю нема нѣкого.

Корчмар (входитъ)

Добрывечер у хату вам!

(озирається)

Се що-ж? ... Нема нѣкого вдома?

Горить же свѣтло... Мабуть там —

На - дворѣ десь...

Чвирка (вызирае з печи; побачивши жида, выскакуе одты.)

Почтеніе, Шльома!

Корчмар (крутнувшись злякано).

Уй!... Як мене злякали вы!

Де вы взялися тут, и хто вы?

(Хапається за сердце)

А сердце — уй!... И з головы

Усѣ думки... Я нездоровый,

Слабый давно, вы-ж раптом так...

Вы де — у хатѣ тут сидѣли?

Чвирка (регоче).

А испугался как, бедняк!

Канѣчна, в хатѣ дзесь, мой милый.

Корчмар.

Щось не в примѣту вы менѣ,

А знаете, що я — корчмар...

Нотар новый вы? Може нѣ?

Чвирка.

Ну, может я и не нотар...
А впрочем — мы с тобой, как братья:
Пабольше вас, пабольше нас,
То верна за кароткій час
Из рук не пустим Подкарпатя.
Небось глупца — то Русина
Ваш брат апутал харашенька?...

Корчмар.

Ну, де там! Слава лиш одна,
Користь же з того щось маленька.

Чвирка.

Ну-ну, пална твая карчма
Всегда, аб етам я уж знаю, —
И сам, брат, часта там бываю:
Тебе-ж усердна памагаю.

Корчмар (зѳтхнувши).

Було колись, тепер нема...
Було колись, у будень, в свята
Сидѳв в корчмѳ наш хлоп дурный:
Вже мѳй и грунт, моя вже й хата
И статок ввесь його вже мѳй...

(Чвирка регоче.)

А що менѳ?... Вѳн любить пити,
То най собѳ, здоровый, пе,
Купецке-ж дѳло — грѳш робити,
Ну, я й робив собѳ свое...
А се вже з рѳк — хоч помирати —
Жидкови бѳдному вже смерть:
Корчма порожня. Йдеш до хаты,
А хлоп безличный все круть-верть
И навить боргу не вертае.
А од корчмы —
Як од чумы:
За два кильометры минае!

Чвирка.

И тут, наверна, пластуны?*
Сидят и мне ани на шеє!
Што может быть ещо падлее!

Корчмар (*зрадѣвши*).

Як там були!... Воны-ж, воны!**
Усюди лазять — скрôзь им дѣло...
Якѣсь театры завели:
Як тôлько свято, то вже смѣло
Кажи, що всѣ туды пôшли.
В корчмѣ-ж сидять два-три пѣницѣ,
З яких жаднѣського хосна,
Бо пропили вже й ногавицѣ:
Нажертись — думка в них одна,
А щоб платити...

Чвирка.

Дѣла скверна,
Как вижу я, — уж ета верна!

Корчмар.

Та що там „скверно“! — Се-ж розбôй!
Уряджують читаня, спѣвы,
И на загин вже, мабуть, мôй,
Взялись до кооперативы.

Чвирка.

Да, да, в праграмѣ есть у них
И ета тож...

Корчмар (*таемниче знизивши голос.*)

Вы, бачу, вчений...
Скажѣть менѣ, не можна-б их
Гурток розбитъ той навѣженный?

Чвирка.

Да как?

* Нѣкто, как школьникѣ — ведь да?

** Як там були! Бѣда, бѣда...

Корчмар.

Ну, як... Сказать, де слѣд,
Що хлопцѣ тѣ — непевнѣ люды,
Що тут щось є...

Чвирка (*смѣється*).

Паслушай, жид, —
Да ты палучше, брат, Іуды!

Корчмар (*врадованый*).

Гадаєте, поможе се?

Чвирка.

Папробуй!

Корчмар.

Ну, та се й усе?
Вы що-ж тут робите й чого вы
Шукаєте у хатѣ сѣй?

Чвирка (*регоче*).

Ахотник я.

Корчмар.

Ах, Боже мѡй, —
То вийшли вы у лѣс на вловы?

Чвирка.

Зачем же в лѣс? Я толька там,
Іде людѣ. О, не быю баклуши!
Ахотѣмся ми здесь на души,
Ты-ж памагаеш, Шльома, нам.

Корчмар (*здывовано*).

Що? Помагаю?

Чвирка.

Руку, Шльома!

(тиснуть один одному руки).

Не будем тратить лѣшних слов:
Вазьмьомся мы за пластунов,*
Тагда у хлопа мы — как дома.

* Школярѡв.

Корчмар.

Дай Бог, щоб сталося все так, —
А то якъ вже тѣ гаразды!
Сказать, примѣром, в сего газды
Не вьрву боргу я нѣяк!

Чвирка.

Начньом с нево...

Корчмар.

Його-ж немає.

Чвирка.

Сію минуту будетъ здесь!

Корчмар.

Як буде?... Кто про теє знає?

Чвирка.

Переверну ѣм снег я весь!

Корчмар *(злякано набѣк).*

Та хто вѣн справдѣ? Не вгадаю...

Мов пан, але худый, як хорт.

(до Чвирки)

Я, пане, вас перепрашаю:

Хто вы? — скажѣть нарештѣ...

Чвирка.

Чорт!

(Регочучи, зникає в печѣ. В сѣнях чути тупотняву.)

Корчмар *(з переляку падає на ослѣн.)*

Ой, вей!... Ой... ой... Се добрый радник!...

Я-ж думав, що якійсь урядник...

Газдыня *(входитъ з дѣйницею в руках).*

Хто тут?...

Корчмар.

Газдынечко, се я...

Ой, ой...

Газдыня.

Се, бачу я, пан Шльома.

Добрывечер. Голѳвонько моя!

Як-раз немає газды вдома...

Та що се з вами? Вы слабый?

(Пѳдходить до него, лишивши дѳйницю коло печи.)

Корчмар (махает рукою).

Слабый?... О, нѳ... (набѳк.)

А що сказати,

И сам не знаю...

(до газдынѳ).

Чи до хаты

Вам не заходив гѳсть який?

Газдыня.

Крѳм вас, здається, що нѳкого

Тут не було.

Корчмар.

Выходить, вѳн!

И справдѳ дѳдька тут самого

Спѳткав собѳ я на загин.

Газдыня (хитает головою).

Ох, бачу я, вы й справдѳ хорѳ.

(ненароком вѳзирает в окно).

Се що-ж таке знялось на - дворѳ?...

Якась Господня дивина:

Була на - дворѳ — вечер красный,

На небѳ зорѳ, мѳсяць ясный,

У лѳсѳ, в горах тишина, —

Нараз — Бог зна, де и взялося...

Корчмар (набѳк).

Нѳхто, як вѳн... нѳхто, як вѳн,

Погнав вѳтры из полонин, —

Без него тут не обѳйшлося...

(пѳдводится).

Газдынечко, а як же я

Вернусь тепер звѳдсѳль до дому?...

Газдыня (*не слухаючи його*).

Лихая доленько моя!

Се-ж замете його, сѣрому,

Из дѣтьми разом... Боже мѡй!

Корчмар.

А де-ж се газда твоѡй старый?

Газдыня.

Пѡшов из дѣтьми аж до школы.

Корчмар (*здивовано*).

До школы? З дѣтьми? А чога?

У вас же свято? Чом його

Я не застаю тут нѣколи?

Газдыня.

Ввесь час же вдома вѡн сидѣв,

А се дѣтей повѣв на свято,

Що є сегодня в пластунѡв...*

Корчмар (*враженный падає на ослѡн*).

Ой! Се менѣ вже за богато!

(*схоплюється, розлютований*).

То й вѡн пошивсь у пластуны?!...**

Вѡн хоче теж кров з мене пити?

Злодюги, дурнѣ, дикуны!...

Газдыня (*здивовано*).

Та ты сказивсь?... Не вѡн, а дѣти.

Чи жида тра було спитать?

Ще не прийшла пора така...

Корчмар.

Яке там свято, хочу знать?

Газдыня.

Пластѡвське*** свято Миколая.

Корчмар.

Хиба у затишку в корчмѣ,

Чи в хатѣ теплѡй коло ватры

Сидѣть не лѣпше у зимѣ?

* Школярѡв; ** Школяры; *** Школярське.

Газдыня.

Кажу-ж, що з дѣтьми. Там театры
И спѣвы будуть, а одтак —
Ще Миколай их подарує... (*вызирає в окно*).

Корчмар (*набѣк*).

Хоробы им лише бракує!

Газдыня.

Ох-ох... не дѣйде неборак
И вернется ще з пѣв-дороги:
Таке знялось, що Боже крый!
Сердешнѣ дѣти! — день такий,
И посвяткувать не мають змоги.

Корчмар (*спокѣйно*).

Гадаєш ты, що прийде вѣн?
Ну, що-ж, дурному так и треба.

Газдыня.

Чому-ж то так?

Корчмар.

З яких причин
Живым став лѣзти вѣн до неба?

Газдыня.

Не розумѣю...

Корчмар.

Споважнѣв
И до корчмы не заглядає.
Чи Шльома в борг не довѣрлє?

Газдыня.

Ганьбиться дѣток — пластунѣв.*

Корчмар (*сѣдає й стукає кулаком по столу*).

Я так и знав!...

Газдыня.

Бувало, пьяный
З корчмы поверне, а воны:

* Школярѣв. (Далѣ пропуск аж до слѣв: „Кажу, задосить вже менѣ" и т. д.)

„Тебе не прийдем в пластуны,
Татунцю любый, — ты поганый.
Товаришѣ смѣються з нас:
Не сором вам — ваш тато
Сидить у Шльомы повсякчас,
Працює в будень там и в свято.
Якѣ-ж вы, кажуть, пластуны,
Коли не вмовите не пити!“
И так, спасибѣ, вже з весны
Потроху мусѣв залишити.

Корчмар (*дратуючись*).

Кажу, задосить вже менѣ!
Задосить вже я тут стовбычив!
Вѣддасть най борг, що на веснѣ
На мѣсяць в мене вѣн позычив!

(*в сѣнях чути тупотняву*).

Газдыня (*кидається до дверей*).

Та ось и вѣн, — таки вернувсь.

(*Входяють Петрусь, Галя, за ними газда*).

Вернулися? — Гаразд зробили.

(*Бере засмученых дѣтей и одвѣвши набѣк, роздягає*).

Газда (*не помѣчаючи корчмаря*).

Та що-ж, голубко, — як не пнувсь,
А не попреш супроти силы.
Принаймнѣ в хатѣ безпечнѣш...

Газдыня.

Нѣчого, дѣтки, — роздягнѣться
Та и на пѣч собѣ скорѣш:
Там не дѣстане снѣговиця.

Газда (*угледѣвши корчмаря*).

Се, Шльомо, вы?

Корчмар (*вѣдкинувшись спиною до столу*).

Се, газдо, я!...

А що, — для тебе гѣсть нежданий?
Не дуже, мабуть, и бажаний?

Ну, як маржинонька твоя?
Як сам живеш? Святкуєш, бачу?
Про Шльому-ж зовсім вже забув?...

Газда (*нѣяково*).

Чому забув? Абы гукнув, —
За ласку все тобѣ вѣддяху.

Корчмар.

Чого-ж не зайдеш до корчмы?
Чи може вже забув дорогу?

Газда.

Та яюсь той... Худобнѣ мы, —
Ходити нѣ з чим...

Газдыня.

И слава Богу!

Петрусь.

Татусь не поїде бѣльш до вас
И паленки не буде пити!

Галя.

Корчма та ваша не про нас!

Газда (*замахав руками*).

Мовчѣть! мовчѣть! Не треба, дѣти!

Корчмар.

Ну, я-ж казав, що так воно:
Вже яйця курку стали вчити!
Проте — менѣ се все одно...

(*виймає з кишенѣ цидулу.*)

Скажи: ты памятаєш
Про сей маленький папѣрець?

Газда (*затремтѣвши*).

А як же...

Корчмар.

Що? Не забуваєш?

Ну, що-ж... ты, бачу, молодець.
Сюды не марне перся нынѣ...
Ну, то зробім сему кѣнець.

Десь досѣ грошѣ в тебе в скринѣ,
То заплати своѣй борг.

Газда (*благаюче*).

Пожди

Ще, Шльоמו, — ще не маю!

(Чвирка вызирае непомѣтно з печи й смѣється).

Корчмар.

Не маєш ты? Чого-ж сюды
Приперся я аж з того краю?

А кажеш ты, що не забув

Про списану отут умову.

Хоч добрый я ще змалку був,

А за проценты хоч корову

Вѣддати мушиш ты менѣ,

А коли нѣ,

Вѣддай ввесь борг, то я й поѣду, —

А бѣльше й дня не подожду!

Чи ты забув, що ґрунт и хату

За борг я маю...

Газда (*кидається корчмареви в ноги*.)

Почекай!

Я все верну!

Корчмар.

Ну, то вертай!

Петрусь (*кидається до батька й сѣнае його за рукав*).

Не треба, тату!

Галя (*й собѣ*)

Встаньте, тату!

Нѣчого вам не зробить вѣн...

Петрусь.

Се-ж ганьба, тату, щоб Русин

Та перед жидом в себе клячив...

Корчмар (*обурившись*).

Чи хто коли таке бачив!...

Газда (*пѣдводиться*).

Пробачте, дѣтки, — що-ж чинить?...

Корчмар.

Таку даеш ты им науку?

Галя.

А сю мы, таточку, тварюку

Из хаты палицями* в мить!

(Хапаються до своѣх пластѠвських палиць** и кидаються на корчмаря.)

Корчмар (схоплюється, переляканий, и по-пѠд стѣною сунеться до дверей).

Гевулт! РозбѠй!

Газдыня (хапае дѣтей одного й другого за руки).

Охаменѣться!

(ВѠдтягае их до лавы праворуч.)

Корчмар (на порозѣ).

То вы так?

То почекайте-ж, буде кара!

Твоих я втишу розбишак,

Коли пѠшлю сюды жандара.

А вже тебе, — не будь я жид! —

Най прокляне мене мѠй рѠд,

Коли свого я не добуду:

Папѣр сей завтра-ж дам до суду!

(Хлопець и дѣвчинка знову зриваються з мѣсця й хапаються за палицѣ***)

Ну-ну, не дуже!...

(сквапливо зникае).

Газда (выбѣгае за ним).

Почекай!

Ось слухай, Шльомо...

Галя й Петрусь.

Тату! Тату!

Газдыня (бере ѣх за руки и веде до лавы).

Ну, годѣ, дѣтки, вже нехай,

Лишѣть прояву ту прокляту!

* Кочергами из хаты; ** Кочерг; *** Кочерги.

Петрусь (*крôзь сльозы*).

А тато знову перед тим...

Галя (*також*).

Чого пошли за жидом в сѣны?...

Газдыня.

Нѣ, нѣ: десь, мабуть, до маржины

Поїшов навѣдатись за ним.

Лягайте спати, голубята...

Петрусь.

На святѣ мы й не побули...

Галя (*лягаючи на лавѣ*).

Так без дарункôв и прийшли...

Петрусь (*лягаючи на припѣчку*).

А цѣлый рôк чекали свята...

Газдыня (*укриваючи ѣх*).

Святый ще прийде Миколай

До вас вночѣ, моѣ соколы.

Галя.

Як-раз... тепер вже дожидай!

Поїшов же досѣ вôн до школы.

Газдыня (*цѣлуючи ѣх*).

Побуде в школѣ — буде й тут,

И в кождôй хатѣ, де суть дѣти...

Вôн буде з ними говорити...

Навѣда в горах кождый кут

И всѣх маленьких обдарує.

Петрусь.

У школѣ лѣпше...

Газдыня.

Та чому?

Петрусь.

Выстава буде и читаня,

И пластуны* тодѣ йому

Спѣватимуть святе вѣтаня...

* Школяры.

Газдыня.

Все, все побачите и вы,
Лише заснѣть собѣ тихенько :
Не клопочѣть вы головы,
То все побачите красенько

Петрусь.

А дѣдько, мамо, приїде з ними ?

(Чвирка, почувши, що про него говориться, вызирає з печи
и посмѣхається).

Газдыня (*хреститься ; чорт ховається злякано*).

Не згадуй, сыну, у - ночѣ !
Заплющ очицѣ и мовчи,
То и заснеш собѣ з святыми.

Петрусь.

Вже сплю, мамунцю . . . Як же так . . .

Всѣ пластуны и всѣ пластунки*

Дѣстануть в школѣ подарунки,**

А я-ж и Галя будем як ? . . .

Ты, Галю, спиш уже ?

Газдыня (*пошепки*).

Вже спить.

Засни-ж спокѣйно й ты, мѣй сыну.

Петрусь (*перевертається на другѣй бѣк*).

Засну, мамунцю, за хвилину . . .

Газдыня (*хрестить их*).

То най вас Бог благословить !

(Гасить лампу, бере дѣйницю и выходить. Поволѣ хата
сповняється таємничим сяевом).

Чвирка (*выстрибує из печи и задоволено озирається*).

Удрал харошую я штуку :

Ведь на-дворе то целый ад, —

Кто сунется — себе не рад !

А я развею с детьми скуку . . .

Иш, воет как в трубѣ — ай-ай !

* Всѣ школяры и всѣ школярки.

** Дѣстануть в школѣ там подарки.

Прапал весь праздник в ихней школе,
А уж сюда и паневоле
Не глянет старый Никалай...
А Шльому жаль... Где он, бедняга?
Зачем ему было идти! —
Еще заморзнет где в путь...
Палезный челавек, миляга...

(показуе на дѣтей.)

А ети... как их?... пластуны, —*
Ведь тоже шутачку удрали:
Жида на смерть перепугали!...
Ведь вот какіе драчуны!**
Задам же я вам, пагадите, —
Маих вы лап не убежите! —
Хоть присягали на свой флаг —
Заставлю петь я вас не так!***

Петрусь *(пѣдводитсья)*.

Хто тут? Чиюсь я чую мову...

Галя *(теж устае)*

Петрусю, говориш ты из ким?...

Петрусь.

У хатѣ хтось... Не жид то знову?

(хапаеться за палицю).

Галя *(теж)*.

Чекай-же, впораёмось з ним,
И як що цѣлѣ в него кости...

Петрусь *(придивляеться)*

Нѣ, се не жид прийшов у гостѣ.
Хто вы?

Чвирка.

Кто я? А угадай!

* „Школяры“; ** Штукары; *** Пропуск — сей и попередний рядок.

Петрусь.

Бува, що дехто в нашой школѣ
Говорить так: все „как“ та „што-лѣ“,
И наговорить, хоч тѣкай.

Чвирка.

Ну, ат меня удрать, брат, дудки!
На то и в школу не пустил,
Штоб вас унять па мере сил.
Са мною ведь плахїе шутки! —
Коль што не так, то — рад, не рад —
Пажалуйте атсюда в ад!

Петрусь (до Галѣ).

Ты розумѣеш, що вѣн меле?

Галя.

Заштокав щось — не розѣбрать!
Не дуже щось веселе...

Петрусь.

То що йому на се сказать?

Чвирка.

И не трудись, — здесь слов не нада!
Наказ имею я из ада:
Туда падать без лишних слов
Всех падкарпатских пластунов!*

Галя.

За що-ж се ласка им такая?

Петрусь.

Ще й на Святого Миколая...

Чвирка.

Давно решил наш Сатана,
Магучій царь наш Вельзевул,
Свести са света Русина,
Штоб ваш народ навек заснул.
И мы трудѣмся с корчмарами
Штоб как — нибудь єво свести,

* Школяров.

А вы вдруг стали на путь:
Сваѣми смѣлими делами
Перевернули верх нагами
Все планы Сатаны.

Галя (*злазить з лавы до Петруся*).

Чого од нас вѣн справдѣ хоче?
Ты зрозумѣв, що вѣн белькоче?

Петрусь.

Бѣг-ме, що нѣ. Щось пластуны*
Чи що йому, бач, на завадѣ.

Галя.

Та хто вы, пане?

Чвирка.

Секретар

Я Сатаны

Петрусь (*зѣскакуе з припѣчка*).

Дуже радѣ!

Тут був уже старый корчмар,

Його мы вже почастували,

То, бачу, й ты од пластунѣв**

Такоѣ шаны захотѣв.

Мы дѣла з дѣдьком ще не мали,

То треба спробувать. А-ну,

Галюсю, раз-два-три! Смѣлѣше!

(Хотять пѣднати палицѣ й не можуть; ще одно з'усилля
— й спускають руки, злякано дивлячись одно на одного).

Чвирка (*пѣдступаючи до них, регоче*).

Патѣше, воины, патѣше!

Ещо не так вас падтяну!

(Бере обох за вуха и веде на серед хаты, сам — посерединѣ.)

Теперь за мною гаварите:

„На пласт атнинѣ я плюю...“ ***

Ну, павтаряйте, что-ж малчите?

Аставьте прить сваю!

* Та школяры там щось... вони...; ** Школярѣв; *** „На школу нинѣ я плюю...“

„Плюю на пласт, єво законы,*
На край радной и на народ:
Для нас нѣчто их слёзы, стоны,
И „мова“ их пусть пропадьот!“
А-ну, мальчишка, павтаряй!
Чево стаиш такой панурый?

Галя (шепоче.)

Рятуй нас, отче Миколай!
Рятуй, святой, хоробрый Юрій!

Петрусь.

Не дѣждеш, дѣдку, щоб пластун**
Народу й краю вѣдцурався!
Не боягуз вѣн, не страхун,
Бо на прапор свѣй присягався!***
И не страшне нам пекло те, —
Думки и души наши чистѣ.
Наш край ще раєм зацвѣте,
А вороги впадуть нечистѣ!

(В сѣнях чути тупотняву).

Чвирка (стривожено).

Кто ета там?

(наслухає).

Ну, будет вам!
Коли нас слушать не хатѣте,
То уж са мною палѣтѣте,
И там уж — рад, не рад —
А панесу вас просто в ад!

(Тягне их до печи. Вони опираються. В сю хвилию дверѣ вѣдчиняються, на порозѣ зявляється Св. Юрій. Чвирка кидає дѣтей и хоче стрибнути в пѣч, але Св. Юрій хапає його захвѣст).

Св. Юрій (цупить чорта з печи насеред хаты.)

А-тпру, нечистая потворо!
Не швидко так, не вельми скоро!

* „Плюю на школу, на законы; ** Школярь; *** Не боягуз вѣн, не задар учитись пильно заповзявся.

Чого се ты сюды залѣз?

(до дѣтей).

Нашкодив, мабуть, тут харциз?...

(В сей час група пластунѣв* вносить у хату напѣв замерзлого жида-корчмаря и кладуть на лаву. Вѣн, побачивши чорта, злякано сѣдає).

Галя.

У пекло нас спровадить хоче.

Петрусь.

Зрѣкися присяги** тороче.

Св. Юрій.

Не буде дѣла: пластуны***

Не зрадать присяги нѣ зроду,

Як краю рѣдного сыны,

Сыны свого народу!

Чи так, малый?

Петрусь.

Одвѣт йому мѣй був такий.

Св. Юрій.

Се добре! Ну, нехай

Його святыи розсудить Миколай.

Ты, жиде, щось хотѣв сказати?

Галя (показує на жида).

Приходив теж и сей до хаты.

Св. Юрій.

Чого?

Петрусь.

Щоб з тата борг якийсь зѣдрати.

Корчмар.

Не буду бѣльш, повѣрте - нѣ!

Лише мене вы не вбивайте...

Не треба й грошей вже менѣ...

(Вытягає папѣрець и вѣддає Петрусевѣ.)

Вѣзьмѣть отсе и заховайте!

(За сценою згук сурм).

* Школярѣв; ** Школы вѣн тороче; *** бо вони...

Св. Юрій.

Святый Отець тут зараз буде.

Про все вѣн сам уже розсуде.

(до пластунѣв)*

А-ну, браты, йому витання!

(до чорта).

А ты й не думай про тѣкання!

(Вѣдчиняються дверѣ, и входятъ один за однимъ шѣсть янголѣв з сурмами, стаючи по три в ряд коло дверей; за ними входитъ Св. Миколай).

Св. Юрій.

Позѣр!

Пластуны.

Скоб! Скоб! Скоб!**

Хор пластунѣв.***

Добрый вечер тобѣ, Святый Миколаю.

Отче наш!

Довгождану дѣтям ты принѣс

Ясну радѣсть.****

А мы тую радѣсть понесем по краю,

Отче наш! и т. д.

Рѣдную землицю зоремо плугами,

Отче наш! и т. д.

Зоремо плугами, плугами просвѣты,

Отче наш! и т. д.

Звеселяться люды и все Пѣдкарпатя,

Отче наш! и т. д.

Св. Миколай (благословляючи всѣх).

Спасибѣ, дѣти, за витання!

Прийшов до дѣток я сюды —

Спитати их про их бажання...

Чи не було якоѣ тут бѣды?

* Школярѣв; ** Пропуск вѣд; Св. Юрій — Позѣр и до хору;
*** Школярѣв; **** На мотив вѣдомоѣ колядки: „Добрый вечер тобѣ, пане господарю!“ ... и т. д.

Св. Юрій.

Було тут, Отче, горя й лиха!

На добрый мы попали слѣд:

Без нас тут поралися стиха

Из пекла Чвирка й Шльома-жид.

Жидка спѣткали мы в дорозѣ:

В снѣгу вѣн трохи не замерз.

Сего-ж спѣймали на порозѣ:

Щось дѣтям тут нечистый верз

И тяг до пекла...

Корчмар (*тремтячи*).

Я-ж нѣчого...

Цидулу им я вже вѣддав.

Хотѣв я борг узять з старого...

Що вѣн не має — я-ж не знав...

Св. Миколай.

А де-ж цидула! Подивлюся.

Галя.

Вона вже, Отче, у Петруся.

Петрусь (*подає*).

За сю цидулу правив з тата

Вѣн борг якийсь.

Галя.

Казав, свого

Не спустить вѣн, и що його

Вже буде ґрунт и хата.

Св. Миколай (*прочитує папѣрець*).

Що? що? Позычив сто корон

И хату й ґрунт узав в застабу?

Та де-ж се є такий закон?

Корчмар (*злякано*).

Не треба вже! Лишив я справу,

Пустить мене лише живого!

Св. Миколай.

Не треба, кажеш? Ну, нехай...

Напився крови ты й без того.

Вôзьми, малый, и заховай!

(вôддае папѣрець Петрусевѣ).

З тобою-ж, жиде, на тôм свѣтѣ

Рахунок звѣримо старый:

Давно ты в мене на примѣтѣ!

(до Чвирки).

А ты що робиш тут, лихий,

Нечистый духу? Що, малый, —

Чого потрѣбно тут потворѣ?

Чого потрапив вôн до вас

И хуртовину зняв на - дворѣ

В святыи отсей для дѣток час?

Петрусь.

Казав край рôдный зневажати.

Народ забути рôдный свôй,

Казав, про него щоб не дбати

В часи пригод, в порѣ лихий.

Галя.

Казав нам присягу зламать*

И вôдцуратись пластунôв**

Коли-ж мы се вчинить зрѣклися

Й як найупертѣш затялися, —

Завдять до пекла нас хотѣв.

Св. Миколай (до Чвирки).

То так мѣж дѣтьми ты працюеш

З наказу пекла й Сатаны?

Ну, що-ж — подяки потрѣбуеш?

Тобѣ на згадку пластуны,***

Щоб вырôвнять новый рахунок,

Дадуть коштовный подарунок.

Най Сатана також побачить,

Що вмѣе наш пластун**** вôддячить.

* Казав на школу наплювати; ** Школярôв; *** Тобѣ на згадку ссь вони; **** Школяр.

Хоробрый Юрку, вѣдщибни
Своѣй острый меч и харцизяцѣ,
Як шолудивому собацѣ,
Його хвоста ты вѣдотни!
И най до пекла вѣн тѣкае,
Бо ще и гѣршого зазнае!

(Св. Юрій вѣдщибае збоку меча, хапае переляканого Чвирку за хвоста й утинае. Чорт з криком и вереском зникае в печи).

До мене, дѣтки!

(Петрусь и Галя пѣдходять до Св. Миколая й клячать перед ним. Вѣн кладе на вѣхнѣ головки руки).

Вы малѣ,
Та серце в вас добром проняте.
Блажен отець, блаженна мати,
Що вас для рѣдноѣ земли
Такими почали плекати!
Скажить же, любѣ, вы менѣ:
Яку за все вам нагороду?

Петрусь.

Не для дарункѣв, Отче, — нѣ,
Всѣ нашѣ вчинки сѣ дрѣбнѣ, —
Для щастя краю и народу.

Галя.

Коли-ж нам сумно, то лиш те,
Що мы сегодня мимоволѣ
Тебе не стрѣли з дѣтьми в школѣ.

Св. Миколай.

Се шкода справдѣ, а проте —
Усе на свѣтѣ в Божѣй волѣ!
За вашѣ вчинки и труды
Вволю я ваше се бажання
И на веселе святкування
Зберу всѣх дѣток я сюды.

(Робить знак янголам. Вони сурмять у сурмы. Коли Петрусь и Галя пѣдводяться, в салѣ, де сидять дѣти-глядачѣ, засвѣчується свѣтло).

Галя (плече в долонѣ).

Петрусю, глянь: усѣ зѣбрались!

Марійка он! а он Ивась!

А там он Юльцо и Юрась!

А правда-ж, мы не сподѣвались?... .

(цѣлуютъ руки Св. Миколаевѣ).

Св. Миколай (до Св. Юрія).

Скажи своим — внесуть нехай

Для дѣток краснѣ подарунки:

Для всѣх з им'ям там суть пакунки.

(Пластуны* вносятъ скриню з пакунками).

Бери поволеньки й читай.

(до салѣ).

До вас два слова, любѣ дѣти!

Красується ваш рѣдний край!

Вѣн зокола — мов Божий рай.

Лѣси зеленѣ, горы синѣ

Пишають в соняшнѣм промѣннѣ,

Потоки срѣбнѣ гомонять,

Пѣснѣ веселѣ скрѣзь дзвенять...

Веселѣ? — Нѣ! В обѣймах суму

Свою глибоку, тиху думу

Народ задурений хова, —

И никне долу голова...

Проводирѣ його заснули,

А де-хто, зрадивши прапор,

В ворожий кинувся табор.

А матери голосають, бѣднѣ,

Та проклинають горе й злиднѣ

У пишному краю-раю...

Кишить краина корчмарями, —

Кишить краина павуками...

А де-ж рятунок?... Боже, Боже!

И хто порадить, хто поможе?...

* Школяры.

О, дайте час! Рятунок буде!
З вас виростуть завзятѣ люде,
Бо вы кохаєте свѣй край,
Вчуваючи його всѣ муки.
Вы не впадете вѣд розпуки,
Бо дух ваш бѣ, як водограй!
Вы на пластовому* прапорѣ
Заприсягли вѣддати життя
Без дум, без жалю й каяття,
О квѣти любѣ, яснѣ зорѣ,
Моѣ хоробрѣ пластуны**
И иншѣ донечки и сыны!
Огнем науки и просвѣты
Поорете новѣ рѣллѣ
На рѣднѣй змученѣй землѣ,
И край ваш рѣдний буде жити,
И перед свѣтом стане всѣм
Пишатись горами, лѣсами,
Найпаче-ж вѣрными сынами
Й добром своим — добром новым!
Благословляю-ж на завяття! —
Не вмере из вами Пѣдкарпаття!
(благословляе).

Всѣ (на сценѣ).

Аминь!

Св. Миколай (бере два пакунки й дає Петрусевѣ та Галѣ).

Се, дѣтки любѣ, вам.

(до Св. Юрїя).

Роздайте-ж все, що маєм там.

(Показує на внесену скриню. Янголы читають написи на пакунках, пластуны*** роздають дѣткам).

Св. Миколай (коли скѣнчено роздавання).

Тепера, дѣтки, й спати час.

* Школярському; ** „Моѣ слухнянѣ, краснѣ дѣти“;
*** Школяры.

Благословляю вас ще раз —

На - добранôч!

(Благословляє всѣх. Янголы стають біля дверей и сурм-
лять. Св. Миколай вôдходить).

Св. Юрій.

Позôр!

Пластуны.

Скоб! Скоб! Скоб!*

Хор пластунôв.**

На - добранôч тобѣ, Святый Миколаю,

Отче Наш, и т. д.

(Выходятъ всѣ за Св. Миколаем и за янголами. Свѣтло
поволѣ гасне в салѣ й на сценѣ. Коли газда й газдыня
входятъ з - надвору й засвѣчують лампу, дѣти мирно
сплять на своих мѣсцях. Коло них лежать подарунки).

Газда (*дослухаючись до затихаючого спѣву*).

Ач, хуртовина як спѣває!

За нôч завіє хату й шлях.

Газдыня (*дослухається*).

Та вже немов и затихає,

А пôднялось таке, що страх!

Петрусь (*прокидається, протирає очи и здивовано
озирається по хатѣ*).

Се, мамо, вы? И вы тут, тату?

А де-ж той...

Газдыня (*пôдходить до дѣтей*).

Хто?

Петрусь.

Та тѣ-ж... вони...***

Галя (*теж прокидається*)

А де-ж...

Газдыня.

Та хто?

Петрусь и Галя.

Та пластуны...****

Навѣдали-ж и нашу хату —

* Пропуск - вôд слôв : Св. Юрій и до хору ; ** Школярôв ;
*** Немає их ? ... ; **** Та тых ... усѣх ...

И Миколай Святый, и жид,
И чорт, и Юрій... Все, як слѣд...
(зауваживши пакунки).

Галя.

И подарунок ось.

Петрусь.

И в мене!

Газдыня (хреститься).

Якась Господня дивина.

Газда (з острахом).

Се справдѣ дивна новина...

(перезираються здивовано з газдынею).

Бог зглянувсь на жита нужденне.

Петрусь (згадавши сон).

Чекай... Сему ще не кѳнець.

Не буде Шльома бѳльш чипляться

И з вас, татунечку, знущаться!

(виймає з кишенѣ цидулу).

Ось вѳн вѳддав ваш папѳрець!

Газда (розгортає папѳрець, не вѳрячи власным очам.
Потѳм дере його й кидається обнимати дѳтей).

Якусь я у - вѳч бачу казку!

(сѳнає себе за волося).

Чи се я сплю и бачу в снѣ?...

Газдыня (хреститься).

Послав свою Бог дѳтям ласку

За серце й душу ѳх яснѣ!

(дѳти з радости смѳються й плещуть у долонѣ).

ЗАВѢСА.

Ужгород, 27. X, 1924.

Песка вперше выставлена в Ужгородѣ 19. децембра 1924.
Дозволено дирекцією полиціѣ з дня 5. XII. 1924 г. 30922.
(на 2. стор. помилково написано в 1925. р.)

Словничок малозрозумѣлыхъ слѣвъ уживаныхъ Чвиркою.

Стр.	Стр.
3 испугался — напудився	16 удрал — втяв, зробив
канечна — певно	16 харошую — добру
4 глупца — дурня	развею — розгоню
аб етом — про се	скуку — нуду
усердна — старанно	в трубе — в дымарѣ
апутал — оплутав	воет — выти-вые
пална — повна	17 бедняга — бѣдака
5 наверна — напевно	шутачку — жарт
падлее — гѣрше	18 дудки — даремно
дела скверна — поганѣ дѣла	плахіе шутки — не добрѣ
6 папробуй — спробуй	жарты
не бью баклуши — не бай-	пажалуйте — будьте добрѣ
дикую, не дармую	не нада — не потрѣбно
7 поневоле — против волѣ	решил — вырѣшив
замьорзнет — замерзне	свести — звести
в путѣ — в дорозѣ	унять — спинити
палезный — хосенный	атсюда — звѣдси
человек, миляга — щира	19 патѣше — тихше
душа	атнине — одтепер
удрали — вдерли, утали	малчите — мовчѣть
перепугали — перелякали	прить — упертѣсть
драгуны —	20 мальчишка — хлопчисько
пагадите — почекайте	панурый — хмурый
флаг — прапор	ета — се
петь — спѣвати	слышать — слухати
здесь — тут	

ПЛАСТОВА БИБЛІОТЕКА.

Дотеперь выйшли такъ книжки:

1. Черкасенко — Дух лѣсу 4.— Кч
2. Вахнянин — Пласт 1.— Кч
3. Томсон — Оповѣданя 3.— Кч
4. Черкасенко — Лѣсовѣ чарѣ 4.— Кч
5. Пешек — Лицарѣ табор. огнѣ 3.— Кч
6. Черкасенко — Вечерноѣ гѣсть 2.50 Кч
7. Пластовый гимн (ноты) —.30 Кч
8. Вахнянин — Пластовым шляхом 8.— Кч
9. Черкасенко — До свѣта, до волѣ 3.— Кч
10. Черкасенко — Чудо Св. Миколая 4.— Кч
11. Л. Бачинський — Пластовый Календарь
на 1925 р. 4.— Кч
12. Л. Бачинський — Як збѣрати колѣк-
ціѣ мотилѣв (Выд. Пед. Тов.) 10.— Кч

Друкується:

13. Черкасенко — Либуша в Таборѣ.
14. Л. Бачинський — Пластовый Календарь на 1926 р.

Готується до друку:

15. Л. Бачинський — Праця юнака (Пластовый пѣд-
ручник).
 16. Бѣличенко — Пластовый декляматор.
 17. Недоля — Пластовый спѣваник.
 18. Мартинович — Малый артист.
-